

ALNARPS LAMM & FÅRDAG

Produktion – Förutsättningar för skånsk och svensk lammproduktion

24 april 2025

Samarbete mellan Institutionen för Biosystem och teknologi (BT) SLU,
Partnerskap Alnarp, LRF-Skåne & Skånes fårintressenter

Inst. Biosystem och teknologi
&
Partnerskap Alnarp

Dagen sponsras av Sparbanken Skåne

Innehåll

Välkomna	3
<i>Moderator: Anna Kristoffersson, Skånes fårintressenter</i>	
Hur kan jag använda kalkylen för ekonomisk hållbarhet i mitt företag?	7
<i>Theo den Braver, Gård och Djurhälsan</i>	
Varför SheepX?	25
<i>Robert Nilsson, Scan Sverige</i>	
Förekomst av blåtunga i besättningar i södra Sverige	31
<i>Karin Lindqvist Frisk, Gård och Djurhälsan</i>	
Dubbla antalet lamm på 10 år	40
<i>Carlos Rojas Carvajal, Länsstyrelsen Skåne & Ola Vilbern, lammproducent</i>	
Vill du tjäna pengar på ullen?	45
<i>Marita Jönsson, Skånes hemslöjdsförbund</i>	
Om fårproduktion i Sverige	52

**VÄLKOMNA TILL
ALNARPS LAMM & FÅRDAG 2025**

**Produktion – Förutsättningar för skånsk
och svensk lammproduktion**

Torsdagen den 24/4 kl. 16.00 - 20.00

Sparbanken
Skåne

Inst. Biosystem och teknologi
&
Partnerskap Alnarp

Program

16.00: Registrering – fika

16.30:

Moderator: Anna Kristoffersson, Skånes fårintressenter

- Välkomna
- Hur kan jag använda kalkylen för ekonomisk hållbarhet i mitt företag? - *Theo den Braver, Gård och Djurhälsan*
- Varför SheepX? - *Robert Nilsson, Scan Sverige*
- Bensträckare
- Förekomst av blåtunga i besättningar i södra Sverige - *Karin Lindqvist Frisk, Gård och Djurhälsan*
- Dubbla antalet lamm på 10 år - *Carlos Rojas Carvajal, Länsstyrelsen Skåne & Ola Vilbern, lammproducent*
- Vill du tjäna pengar på ullen? - *Marita Jönsson, Skånes hemslojdsförbund*
- Avslutning

Dagen arrangeras av Inst. Biosystem och teknologi - SLU,
SLU Partnerskap Alnarp, LRF-Skåne & Skånes fårintressenter

Moderator: Anna Kristoffersson, Skånes fårintressenter

Alnarps Lamm och Fårdag 2025 *Tema Produktion!*

Anna Kristoffersson/ AIM 2025

Varför en Alnarpsdag bara för Lamm och Får?

■ Lyfta fram Lamm & Fårnäringen!

- Lantbruksuniversitetet = Bra mötesplats!
- Öka kunskapen!
- Identifiera behov o möjligheter !

■ Knyta ihop:

- Producenter
- Rådgivare
- Forskare/ Studenter
- Insatsföretag
- Slakt
- Jordbruksverket
- Länsstyrelser
- Departement mfl

Anna Kristoffersson/ AIM 2025

Jordbrukets produktionsvärde primärproduktion, 2023 (2020)

Jordbruksvaror: 78 (59) miljarder

Vegetabilier 34(30) miljarder

Animalier 35 (28) miljarder

Slakt 17 (13) miljarder

Mjölk 14 (11) miljarder

Nöt 6,9 (6,6) Gris 6,0 (4,9) Fjäderfä 3,5 (2,2) Ägg 2,5 (2,0)

Får/Lamm 350 (304) mkr

Anna Kristoffersson/ AIM 2025

Källa SJV

Svensk Fårnäring

- Friska djur!
- Ca 30 tackor medel
- Små-Stora besättningar
 - 8600 gårdar m får/lamm
- Viktig instegsnäring!
 - Inte farliga, befintliga byggnader, ej så kapitalkrävande
- Bisyssla, Deltid, Heltid – kombinerad drift
- Olika raser – kött, skinn, korsningar
- Produktion: Lammkött + ULL /Skinn, Landskapsvård & Levande Landskap/ Biologisk Mångfald, jobb

Anna Kristoffersson/ AIM 2025

Omvärldsbevakning! Vad händer branschen?

- På Gårdsnivå? Ekonomi / lönsamhet på gården?
 - Mycket hög efterfrågan på Svenskt Lammkött!
 - Minskad produktion lägst sedan 2005!
 - Svensk Ull /Skinn!?
- Sverige har vaknat!
 - Behov av mat / Självförsörjning
 - Konkurrenskraftsutredning/Livsmedelsstrategi 2,0
 - Varg – begränsning ok i EU Sverige?
- I världen?
 - Stark oro med Krig & Trump
 - Mul o Klövsjuka?

Anna Kristoffersson/ AIM 2025

Får och Lamm Forskning/ utbildning i Sverige:

- SLF - 1 kr /Får & lamm
(Stiftelsen Lantbruksforskning)
 - Fotröta, Lammprogram Skara mm
- Branschpeng – 3,40 kr - projekt
- Svenskt Kött – 1 kr
- Stiftelsen Svensk Fårforskning (SSF),
Fåravelsförbundet.
- Utbildningar SLU
 - "Marknadsinriktad lamm och fårproduktion"
- ***Internationell forskning och kunskap!***

Anna Kristoffersson/ AIM 2025

Upp o hoppa! Nu kör vi!

- Anna.Kristoffersson@telia.com 0708-520194

Anna Kristoffersson/ AIM 2025

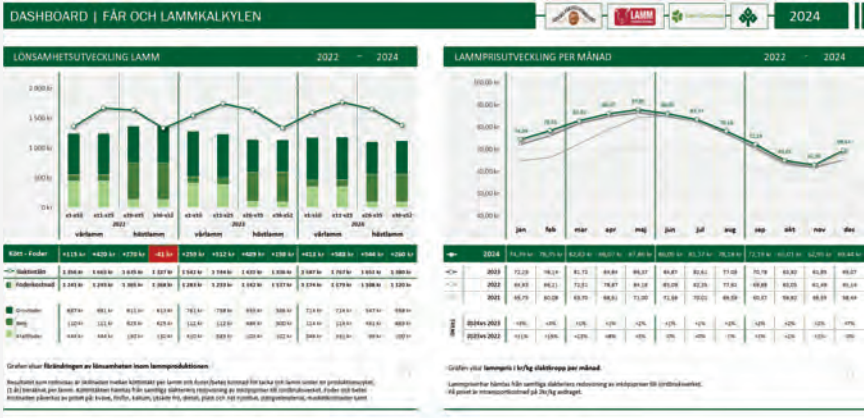
Kalkylering/utvärdering för ekonomisk hållbarhet I mitt lammföretagande

Theo den Braver
Gård & Djurhälsan
070-3933089
theo.denbraver@gardochdjurhalsan.se

Daschboard för Får och Lamm Sverige

Vad är daschboard Får och Lamm?

- Syfte är att följa lönsamheten i produktionen över tid samt jämföra lönsamheten mellan åren
- Rörliga särkostnader och särintäkter för två olika produktionsformer. Inga byggnads eller inventariestkostnader beräknas
- Vårlamm och Höstlamm
Lamm och fårföretagen är så olika över landet med helt olika förutsättningar, stödområden osv.
- Resultatet anges i Kött-Foder/lamm.
I detta ingår tackans kostnader, alltså lammet bär alla kostnader hos tackan
- Priser på insatsvaror hämtas in kvartal eller tertialvis beroende på artikel.
- Produktionskostnaden på grovfoder år 1 påverkar foderpriset år 2.

Vad är daschboard Får och Lamm?

- Syfte är att följa lönsamheten i produktionen över tid samt jämföra lönsamheten mellan åren

• Arbetskostnad	• Diesel
• Ränta	• Plast
• Foder	• Rundbalsnät
• Lammfor 500	• Halm
• Fårfor Tacka	• El Energi
• Produktionskostnader för grovfoder	• Stängselutrustning RAS Nät & Tråd
• Maskinkostnader,	• Veterinär
• Utsäde	• Medicin
• Kem	• Rådgivning
• Gödsel N, P, K Kalk	• Stöd djuromsorg

Dashboard för Får och Lamm Sverige

DASHBOARD | FÅR OCH LAMMKALKYLEN

2024

LÖNSAMHETSUTVECKLING LAMM

2022 - 2024

Grafen visar förändringen av lönsamheten inom lammproduktionen.

Resultatet som redovisas är skillnaden mellan köttintäkt per lamm och foder/betes kostnad för tacka och lamm under en produktionscykel, (1 år) beräknat per lamm. Köttintäkten hämtas från samtliga slakteriers redovisning av inköpspriser till Jordbruksverket. Foder och betes kostnaden påverkas av priset på: kväve, fosfor, kalium, utsäde, diesel, plast och nät rundbal, stängselmaterial, maskinkostnader samt

LAMMPRISUTVECKLING PER MÅNAD

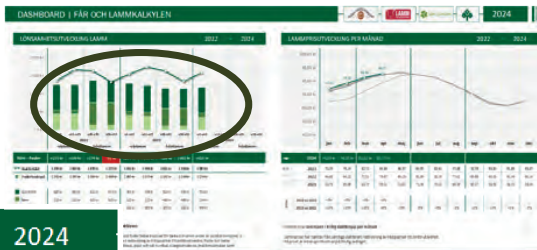
2022 - 2024

Grafen visar lammpris i kr/kg slaktkropp per månad.

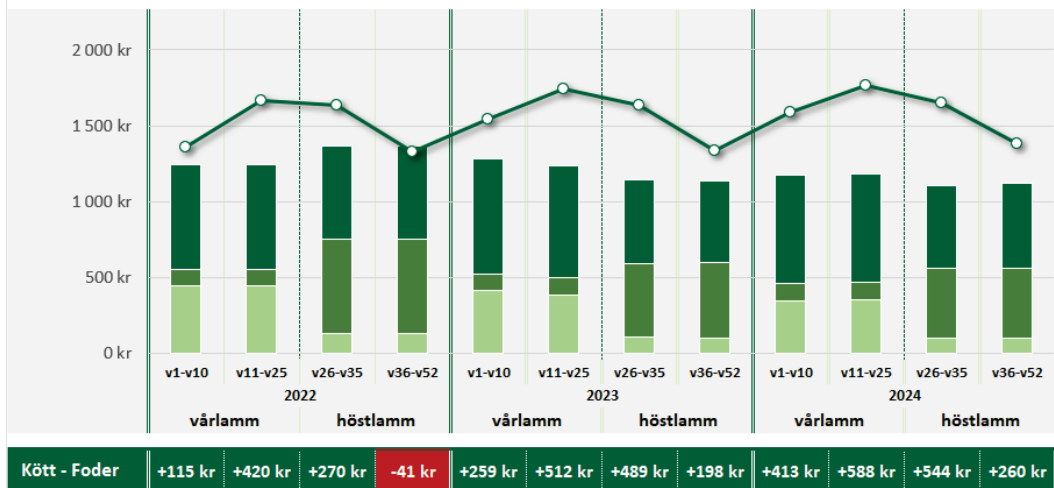
Lammpriser har hämtats från samtliga slakteriers redovisning av inköpspriser till Jordbruksverket. På priset är intransportkostnad på 2kr/kg avdragen.

Vad kan vi se?

LÖNSAMHETSUTVECKLING LAMM

2022 - 2024

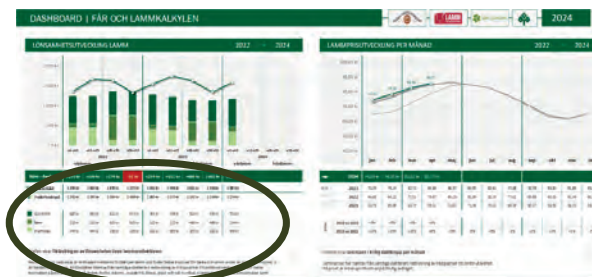

Kött – Foder

Kött = Periodens genomsnittspris för en slaktkropp 20,5 kg Lamm (Jordbruksverket)

Foder = Kostnaden för att producera och köpa in foder till tacka och lamm fördelat på 1,5 slaktkropp. (Bränsle, NPK, Ränta, Utsäde, Maskinkostnader, Plast, Nät, stängsel och Färdigfoder)

Vad kan vi se?

2022

2023

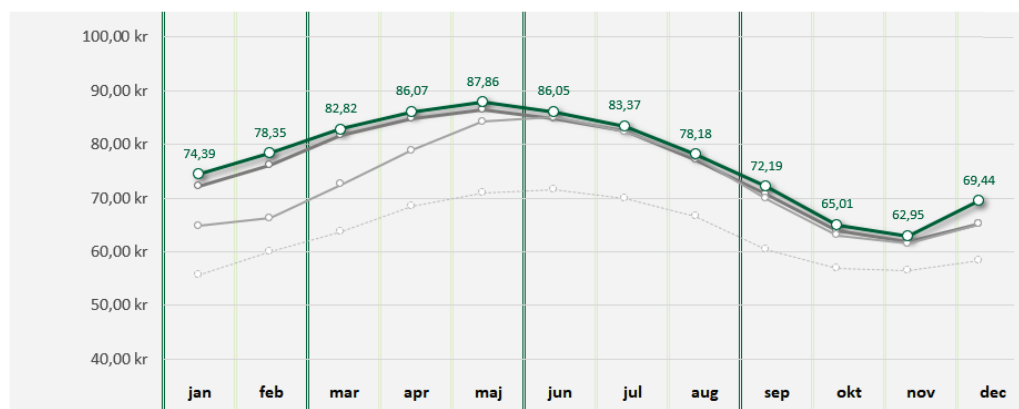
2024

	2022				2023				2024			
	vårslamm		höstslamm		vårslamm		höstslamm		vårslamm		höstslamm	
Kött - Foder	+115 kr	+420 kr	+270 kr	-41 kr	+259 kr	+512 kr	+489 kr	+198 kr	+413 kr	+588 kr	+544 kr	+260 kr
Slaktintäkt	1 356 kr	1 665 kr	1 635 kr	1 327 kr	1 542 kr	1 744 kr	1 631 kr	1 336 kr	1 587 kr	1 767 kr	1 651 kr	1 380 kr
Foderkostnad	1 241 kr	1 245 kr	1 365 kr	1 368 kr	1 283 kr	1 233 kr	1 142 kr	1 137 kr	1 174 kr	1 179 kr	1 108 kr	1 120 kr
Grovfoder	687 kr	691 kr	611 kr	613 kr	761 kr	738 kr	553 kr	536 kr	714 kr	714 kr	547 kr	558 kr
Bete	110 kr	111 kr	623 kr	625 kr	112 kr	112 kr	486 kr	500 kr	114 kr	114 kr	461 kr	463 kr
Kraftfoder	444 kr	444 kr	130 kr	130 kr	410 kr	383 kr	103 kr	102 kr	346 kr	351 kr	99 kr	100 kr

Vad kan vi se?

LAMMPRISUTVECKLING PER MÅNAD

2022 - 2024

	2024	74,39 kr	78,35 kr	82,82 kr	86,07 kr	87,86 kr	86,05 kr	83,37 kr	78,18 kr	72,19 kr	65,01 kr	62,95 kr	69,44 kr
2023	72,25	76,14	81,72	84,84	86,37	84,87	82,61	77,08	70,78	63,82	61,85	65,07	
2022	64,83	66,21	72,51	78,87	84,18	85,09	82,35	77,62	69,88	63,05	61,49	65,14	
2021	55,75	60,08	63,70	68,51	71,00	71,56	70,01	66,58	60,37	56,92	56,55	58,44	
TREND	2024 vs 2023	+3%	+3%	+1%	+1%	+2%	+1%	+1%	+1%	+2%	+2%	+2%	+7%
	2023 vs 2022	+11%	+15%	+13%	+8%	+3%	-0%	+0%	-1%	+1%	+1%	+1%	-0%

LÖNSAMHETSUTVECKLING LAMM

2022 - 2024

Förändring 23-24
Kött - Foder

Vårlamms produktion
+154 kr/lamm (Tidigt)
+76 kr/lamm (Sent)

Höstlamms produktion
+ 55 kr/lamm (Tidigt)
+ 62 kr/lamm (Sent)

Förändringen beror på ökat avräkningspris
likväl som minskande foderpriser.

Prisförändring Kött
+34 kr/Vårlamm
+20 kr/Höstlamm

Prisförändring Grovfoder/Bete
-17 kr/Vårlamm
-15 kr/Höstlamm

Prisförändring Kraftfoder
-49 kr/Vårlamm
-4 kr/Höstlamm

Förändring 23-24

Vårlamms produktion
+115 kr/lamm
(76+154/2) kr/lamm

Höstlamms produktion
+ 59 kr/lamm
(55+62/2) kr/lamm

Värdet av förändringar med dagens förutsättningar

Förändring Kraftfoderpris -30 öre/kg
+14 kr/lamm

Förändring Dieselpriis +3 kr/l
-12 kr/lamm

Förändring Grovfoderpris -30 öre/kgts
+92 kr/lamm

Förändring Lammresultatet +0,1 lamm/tacka
+96 kr/lamm

Viktigt för producenten att se över:

-Skötsel, Avel, Management, Affärspartners

Vad påverkar Lammresultatet?

Värde 96 kr/0,1 lamm

$$\textbf{\underline{Lammresultatet}} = \frac{\textbf{Antal lamm till slutändamål}}{\textbf{Antal tackor i betäckninggrupp}}$$

Vad påverkar Lammresultatet?

Värde 96 kr/0,1 lamm

$$\text{Lammresultatet} = \frac{\text{Antal lamm till slutändamål}}{\text{Antal tackor i betäckninggrupp}}$$

Dräktighets%

Hull på tackan
Ras/genetik
Antal Tackor/bagge
Teaser bagge
Fusching
Betäckningstidpunkt
Kondition på baggarna
Storlek på ungtackor

Vad påverkar Lammresultatet?

Värde 96 kr/0,1 lamm

$$\text{Lammresultatet} = \frac{\text{Antal lamm till slutändamål}}{\text{Antal tackor i betäckninggrupp}}$$

Dräktighets%

Hull på tackan
Ras/genetik
Antal Tackor/bagge
Teaser bagge
Fusching
Betäckningstidpunkt
Kondition på baggarna
Storlek på ungtackor

Lammtal

Flusching
Ålder på tackor
Ras/Genetik
Hull hos tackan

Vad påverkar Lammresultatet?

Värde 96 kr/0,1 lamm

$$\text{Lammresultatet} = \frac{\text{Antal lamm till slutändamål}}{\text{Antal tackor i betäckninggrupp}}$$

Dräktighets%

Hull på tackan
Ras/genetik
Antal Tackor/bagge
Teaser bagge
Fusching
Betäckningstidpunkt
Kondition på baggarna
Storlek på ungtackor

Lammtal

Flusching
Ålder på tackor
Ras/Genetik
Hull hos tackan

Lammdödlighet,

När dör lammet? 0-5 dar, 6-60 dar
eller efter 60 dar
Hull på tackan
Parasiter, Stall/Bete
Utfodring på Stall/Bete

Vad påverkar Grovfoderpriset?

-30 öre/kg ts = Värde 92 kr/lamm

Vad påverkar Grovfoderpriset?

-30 öre/kg ts = Värde 92 kr/lamm

Pris på insatsvaror

Gödsel
Bränsle
Utsäde
Körslor
Ränta

Vad påverkar Grovfoderpriset?

-30 öre/kg ts = Värde 92 kr/lamm

Pris på insatsvaror

Gödsel
Bränsle
Utsäde
Körslor
Ränta

Arrondering

Fältform/Storlek
Transporter
Dränering
Klassning av jorden
Vallfoderkedja, Rundbal, Hö,
Limpa osv

Vad påverkar Grovfoderpriset?

-30 öre/kg ts = Värde 92 kr/lamm

Pris på insatsvaror

Gödsel
Bränsle
Utsäde
Körslor
Ränta

Arrondering

Fältform/Storlek
Transporter
Dränering
Klassning av jorden
Vallfoderkedja, Rundbal, Hö,
Limpa osv

Metod

Avkastning/ha
Vallfoderkedja, Rundbal, Hö, Limpa
osv
Spill på åker
Lager spill
Utfodrings spill

Gårdsfacit visar utvecklingen/variationen under 7år

Nyckeltal	7 års medelvärde	Högsta medel	Lägsta medel
Andel tomma tackor	10,5%	23,4%	3,5%
Andel tomma ungtackor	16%	37%	4%
Rekryteringsprocent	27%	45%	14%
Lammtal	2,04	2,38	1,80
Lammdödlighet	13%	18%	8%
Andel lamm till slutändamål	87%	92%	82%
Lammresultat	1,58	1,84	1,32
60 dgrs vikt (kg)	22,8	24,9	20,7
110 dgrs vikt (kg)	35,2	37,7	31,9
Tillväxt 110 dagar (g/dag)	281	304	251
Slaktålder (dagar)	179	205	158
Slaktad vikt (kg)	19,9	21,0	18,7

Vad är viktigt att fokusera på för att lyckas

- Mer förutsägbarhet!

- Högre dräktighets %
- Lägre rekrytering
- Genetik

- Bättre träffsäkerhet.

- Lammtillväxt
- ålder
- vikt

- Kompensera för omständigheter,

- Näringsbrist på bete & stall
- Bättre foder/betesproduktion

Bättre ekonomi och
mindre risk med
förmedlingslamm -

Förmedlingslamm!

- Ett företag lammar tackor som producerar lamm och förmedlas efter avvänjning.
"Smålammsproduktion"
- Ett annat företag köper förmedlingslammet och föder upp det till slakt.
"Slaktlammsproduktion"

Fördel för Smålammsproducenten

Färre saker att vara duktig på

- ☐ Sannolikt samma eller högre lönsamhet
- ☐ Fokus på betäckning, dräktighet, lamning och digivning.
- ☐ Minskad arbetstid, rationellare.
- ☐ Minskade problem med könssortering, tjuvparning, lamm vid fel tidpunkt osv
- ☐ Sannolikt lägre lammdödlighet
- ☐ Mindre behov av högkvalitets foder
- ☐ Möjlighet att hålla fler tackor (beroende på produktionssystem)

Enklare betesstrategier

- ☐ Sintid, betäckning dräktighet
- ☐ Färre mottagliga parasitvärdar
- ☐ Bättre utnyttjande av naturbeten
- ☐ Enklare stängsel

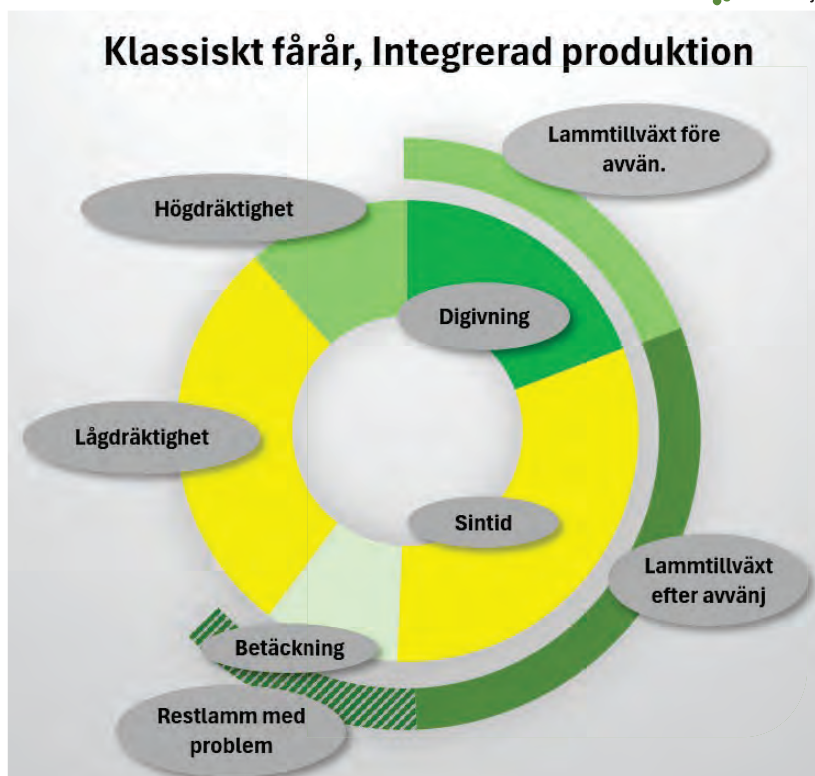
Mer fritid

- ☐ Anpassad produktion efter företagets resurser och tid för att få övrigt livspussel att fungera

Intensiva perioder

- Högräktigheten
42 dagar
- Lammning/digivningsperiod
70 dagar
- Lammtillväxtperiod
125-175 dagar
- Betäckning
35 dagar

Ca 272-322 dagar/år där det krävs hög närvaro och fokus

Intensiva perioder

- Högräktigheten
42 dagar
- Lammning/digivningsperiod
70 dagar
- Betäckning
35 dagar

Ca 147 dagar/år där det krävs hög närvaro och Fokus

Benämning Nyckeltal, Beräknade i Produktionssimulatoren	Nyckeltal för Sommarlamm prod, 7 års medel fr TBM	Förändring	Sommarlammsprod. resultat, kr/tacka
Rekryteringsprocent (Elitlamm)	26%	-5%	89 kr
Lammresultat (Elitlamm)	1,61	0,1	119 kr
Döda efter 60 dagar % (Elitlamm)	2%	1%	20 kr
levtillväxt tom 60 dagarsvikt g/dag (Elitlamm)	304	50 g	60 kr
levtillväxt fr 60 d - slakt g/dag (Theo Elitlamm)	215	50 g	91 kr
Slakttäthet (Theo)	40%	1 %	32 kr
Foderutnyttjande Kgtsfoder/kgslakt (Theo)	16,44	0,44 kg ts	27 kr
Pris grovfoder och Bete (LRF Får & Lammkalkylen)		0,1 kr/kg ts	87 kr
Pris kraftfoder (LRF Får & Lammkalkylen)		0,1 kr/kg ts	7 kr
Skinnvärde kr/skinn (HKScan)	0	0 kr/kg ts	0 kr

levtillväxt tom 60 dagarsvikt g/dag (Elitlamm)	304	50 g
levtillväxt fr 60 d - slakt g/dag (Theo Elitlamm)	215	50 g

Generellt ett stort tapp i tillväxt från 60 dagarsvikten och framåt

Tankar kring Framtidens produktion

Smålammsproducenten

Typiska resurser

- Mycket naturbete
- Vallproduktion på mindre areal
- Bra lamningsstallar

Slaktlammsproducenten

Typiska resurser

- Åkermark, Vall/bete, spannmål
- Tillgång på enkla hallar/byggnader
- Biprodukter från Växtodlingen
- Bra logistik

Mellangårdsavtal!

Fokus hos en Smålammsproducent för att vara en attraktiv leverantör

Tight Lamning

- Brunst synkronisering
- Begränsad lamningsperiod

Snabbväxande smålamm

- Bra utfodring av smålammen
- Lammkammare
- Gärna samma fodermedel som Slaktlammsproducenten
- Undvik pellar
- Flasklamms strategi

Förmedlingslamm är intressant under alla säsonger

• Vårlammsproduktion

- Slakt Apr-Jun

• Sommarlammsproduktion

- Slakt Jun-Sept

• Höstlammsproduktion

- Slakt Sept-Dec

• Vinterlammsproduktion

- Slakt Jan-Apr

Viktigaste parametern är ett starkt, Friskt lamm i Tillväxt.

Prissättning på förmedlingslammsgruppen efter gruppens prestation.

- Ålder
- Vikt
- Planerat slaktdatum
- Planerat slaktvärde
- Andel pellelamm
- Skinnvärde

Dagens datum 2024-09-16		Estimerat resultat	
Ingångsparametrar för djurgruppen Obs genomsnitt			
Ålder dagar	65	Tillväxt	kg/dag 0,292
Vikt Kg	23 kg	dagar till slaktmognad	dagar 92
Målvikt kg	50 kg	Beräknad slaktdatum	datum 2024-12-17
Förväntat slaktutbyte	38%	Beräknad slaktvikt	kg 19
Förväntat kg pris, slaktoget lamm	90 kr	Beräknat värde slaktoget lamm	kr 1710
Andel svaga lamm (pellar)	10%		
Tilläggsrekryteringsdjur	0 kr	Dagsvärde förmedlingslamm, genomsnitt för gruppen	1 000 kr
Skinnvärde	0 kr		

Starkt, Friskt lamm i Tillväxt. -----Är värdefullt!!!!

Ytterligare faktorer som behöver beaktas mellan Säljare & Köpare

- Transportkostnad
- Elektroniska öronmärken
- Betalningsvillkor
- Ev reklamationer

Dagens datum	2024-09-16			
Ingångsparametrar för djurgruppen Obs genomsnitt		Estimerat resultat		
Ålder dagar	65	Tillväxt	kg/dag	0,292
Vikt Kg	23 kg	dagar till slaktmognad	dagar	92
Målvikt kg	50 kg	Beräknad slaktdatum	datum	2024-12-17
Förväntat slaktutbyte	38%	Beräknad slaktvikt	kg	19
Förväntat kg pris, slaktoget lamm	90 kr	Beräknat värde slaktoget lamm	kr	1710
Andel svaga lamm (pellar)	10%	Dagsvärde förmedlingslamm,		
Tillägg rekryteringsdjur	0 kr	genomsnitt för gruppen		
Skinnvärde	0 kr	1 000 kr		

Exempel

Beräkningsdatum för Pris	2025-06-15			
Ingångsparametrar för djurgruppen. Obs genomsnitt!		Estimerat resultat		
Ålder dagar	65	Tillväxt	kg/dag	0,277
Vikt Kg	22 kg	dagar till slaktmognad	dagar	101
Målvikt kg	50 kg	Beräknad slaktdatum	datum	2025-09-24
Förväntat slaktutbyte	41%	Beräknad slaktvikt	kg	20,5
Förväntat kg pris, slaktoget lamm	72 kr	Beräknat värde slaktoget lamm	kr	1601
Andel svaga lamm (pellar)	10%	Dagsvärde förmedlingslamm,		
Tillägg rekryteringsdjur	0 kr	Genomsnitts pris/lamm för gruppen		
Skinnvärde	125 kr	974 kr		

Slaktpriser 2024 se flik 2

Grupp med snittålder på 9 veckor, normal tillväxt, skinnvärde 125 kr/st, 10% pallelamm

Starkt, Friskt lamm i Tillväxt. -----Är värdetullt!!!!

Exempel

Beräkningsdatum för Pris		2025-10-15			
Ingångsparametrar för djurgruppen. Obs genomsnitt!				Estimerat resultat	
Ålder dagar	180		Tillväxt	kg/dag	0,156
Vikt Kg	32	kg	dagar till slaktmognad	dagar	115
Målvikt kg	50	kg	Beräknad slaktdatum	datum	2026-02-07
Förväntat slaktutbyte	40%		Beräknad slaktvikt	kg	20
Förväntat kg pris, slaktmoget lamm	75	kr	Beräknat värde slaktmoget lamm	kr	1500
Andel svaga lamm (pellar)	20%				
Tillägg rekryteringsdjur	0	kr	Dagsvärde förmedlingslamm,		
Skinnvärde	0	kr	Genomsnitts pris/lamm för gruppen 471 kr		

Slaktpriser 2024 se flik 2

Typiska förmedlingslamm (Vinterlamm) på hösten
Pälsfår, 20% Pellelamm, inget skinnvärde

Starkt, Friskt lamm i Tillväxt. -----Är värdefullt!!!!

Exempel

Beräkningsdatum för Pris		2025-05-15			
Ingångsparametrar för djurgruppen. Obs genomsnitt!				Estimerat resultat	
Ålder dagar	60		Tillväxt	kg/dag	0,317
Vikt Kg	23	kg	dagar till slaktmognad	dagar	69
Målvikt kg	45	kg	Beräknad slaktdatum	datum	2025-07-23
Förväntat slaktutbyte	45%		Beräknad slaktvikt	kg	20,25
Förväntat kg pris, slaktmoget lamm	84	kr	Beräknat värde slaktmoget lamm	kr	1701
Andel svaga lamm (pellar)	3%				
Tillägg rekryteringsdjur	0	kr	Dagsvärde förmedlingslamm,		
Skinnvärde	0	kr	Genomsnitts pris/lamm för gruppen 1 150 kr		

Slaktpriser 2024 se flik 2

En grupp med friska snabbväxande lamm och hög potential.

Starkt, Friskt lamm i Tillväxt. -----Är värdefullt!!!!

Tack för mig!!!

Theo den Braver
Gård & Djurhälsan
070-3933089
theo.denbraver@gardochdjurhalsan.se

SCAN SVERIGE

Varför SheepX!?

Datum: 202-04-24

En historisk tillbakablick för att förstå varför

Mjölkproduktion 1974 och 2025

- 1974 mjölkade mina farföräldrars 50 kor 3800 kg/år, man utnyttjade dock inte den fulla genetiska potentialen, stor springflush
- 2025 mjölkar korna 12-13000 kg/år, man utnyttjar verkligen den genetiska potentialen, i stort sett lika mycket mjölk varje månad i mjöltkanken

Gris produktion 1974 och 2025

- Gris Sven hade 1974, 25 suggor, de gav 12 kulingar i snitt/år
- Hans slaktsvin förbrukade 7-8 kg foder/kg tillväxt
- Idag får suggorna 30-35 kulingar
- Foderförbrukning slaktsvin 2.5 kg/kg tillväxt

Lamm produktion 1974-2025

- 1974 gav mina Finull/Cheviot, Rygjasau tackor 2 lamm/tacka, lammade i April
- Genomsnittsvikt i November 18.5 kg
- 95% av lammen slaktades andra halvåret
- Vi var med i Fårkontrollen
- 2025 Tackorna får knappt 2 lamm/tacka
- 30 % av lammen slaktas första halvåret
- Merparten slaktas vid samma tid som 1974, i oktober November
- Medelvikten har ökat ca 10% på 50 år, lammantalet gått ner, mjölkavkastningen har ökat 300% på 50 år, grisproducenterna nästan 300% de också
- Ingen fårkontroll, finns ett registreringsprogram som inte gett något

Jämförelse mellan djurslagen

Mjölproduktion

- Många drivna genetikbolag som ger dess köpare möjlighet att tjäna pengar då de kräver det
- Säkert och stabilt kassaflöde pga förutsägbar genetik och management protokoll
- Expansiva och drivna företagare som har möjlighet att blomma ut för att förutsättningarna finns
- Bär inte på förutfattade meningar om hur en produktion måste drivas utan en produktion drivs efter hur man tjänar pengar
- De utnyttjar den genetiska potentialen i sina djur till max, finns inga ursäkter, mer eller mindre standardiserad produktionsmodell
- 2 raser som ger allt bönderna behöver
- Fantastisk rådgivning

Gris produktion

- Extrem lönsamhetsfokus
- Standardiserad produktion
- Expansiva och drivna företagare som har möjlighet att växla upp
- Rör inte dålig genetik
- Många olika genetikbolag som ger dess användare maximal avkastning på insatt kapital
- Bär inte på förutfattade meningar som hindrar utvecklingen av dess företag
- Fantastisk rådgivning

Lammproduktion

- Inga genetikbolag
- Många raser med tveksam nytta och som inte ger stabil avkastning
- Går inte att skruva upp produktionen utan märkbara förluster
- Ingen förutsägbar genetik-lotteri
- Många olika icke framgångsrika produktionsmodeller
- Stor känslighet mot externa problem
- Kraftiga åsikter om hur produktionen skall drivas. Mer hjärta än hjärna
- Ingen gemensam kraft som driver en näring med världens största potential framåt, men det kommer Scan att göra!!
- Stora och små påvar som styr runt om i landet och kväver utveckling
- Produktionsrådgivning baseras på försök sedan 60-70 talet

3

Hur gör Scan Lammnäringen till Animalieproduktionens mest attraktiva gren!?

4

Vad innehåller ScanSheepX konceptet!?

Scan:s produktmål

- Vi kommer att tydligt säga vilket material vi behöver, vi kommer att ÄGA frågan
- Köttet måste bli smakligare, marmorat, hälsosammare och lätt att äta
- För att få ut högre pris måste materialet komma in jämnt över året med enhetlig kvalitet för styckning
- Producera för en premiärmarknad som klarar av att betala för att NI skall tjäna pengar
- Bli osårbara mot konkurrenters dumpning av helfall på Stockholms och Malmö marknaden

Forskning och utveckling

- Starta en nukleär/kärnbesättning där forskning, avel och utveckling kommer att samlas
- Uppförrökningsstation för genetisk överlägsna baggar som säljs till knutna besättningar
- Importera genetik och långsiktigt bli en exportör av genetik
- Semin och embryo central
- Genom forskning och avel ta fram egenskaper som ökar produktivitet, djurhälsa och köttkvalitet-omega 3
- DNA testa deltagande gårdars djur för att accelerera avelsframsteget
- Skapa en genetisk kokontrollen

SheepX tackan

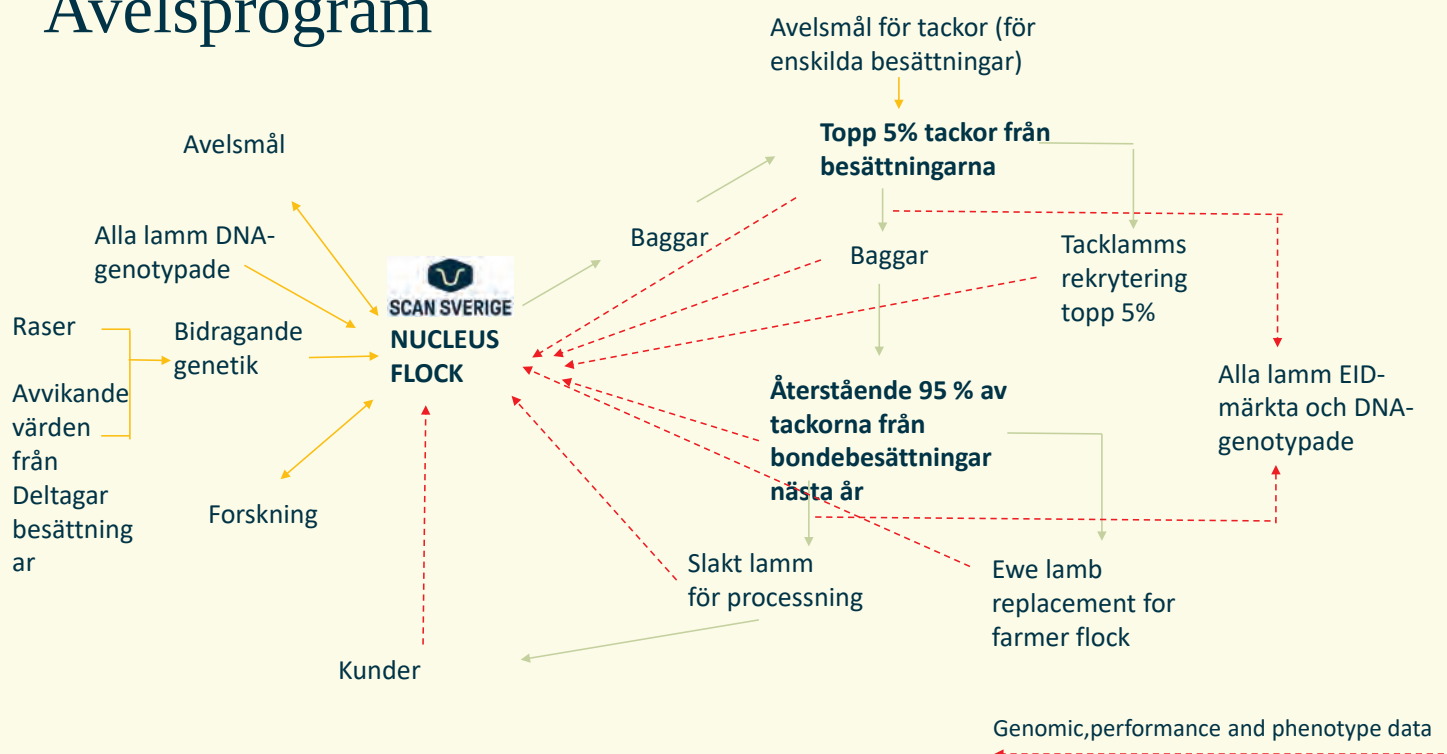
- Förutsägbarhet
- Stabil hög fruktsamhet
- Året runt brunst
- Vitalitet
- Fodereffektivitet
- Kraftig motståndskraft mot sjukdomar och parasiter
- Genetiska framsteg varje år
- En ras, inte femtielva olika raser i ett o-organiserat konstigt avels system som är krångligt och dåligt, bygga in Heterosis
- Skall kunna skruva upp produktionstakten utan avkall på avkastning
- Ge avkommor med högt styckutbyte och slaktutbyte

Finansiering och ekonomi och kontrakt

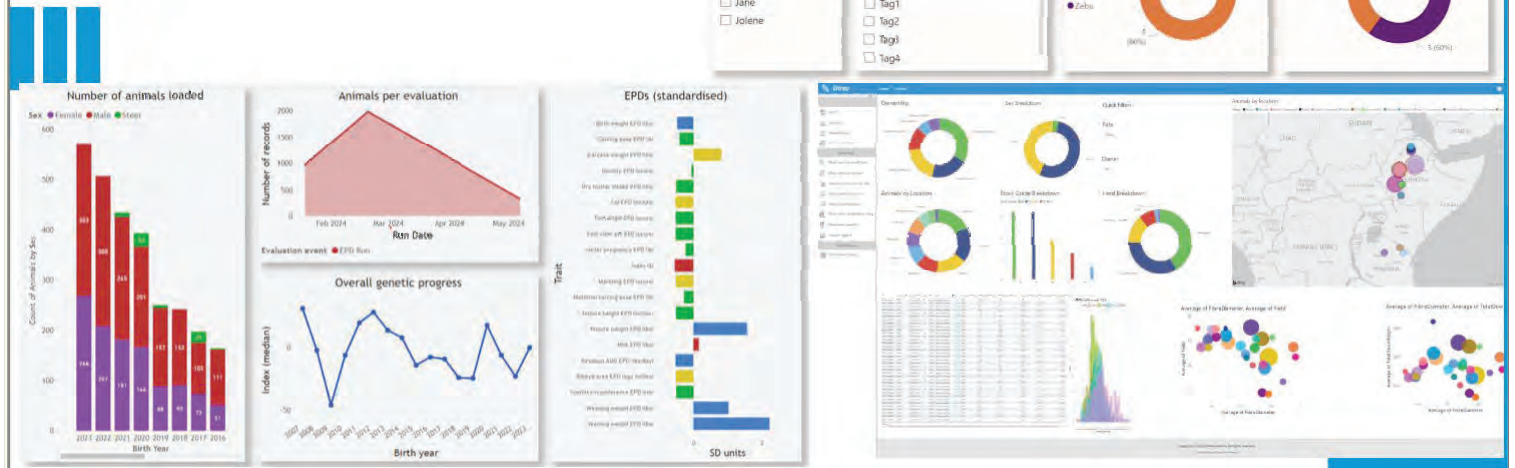
- Ingår finansiering av livdjur och byggnader
- Stabilt långsiktig avräkningsprismodell som är lika för alla i projektet, helt oberoende av Notering
- Längre kontraktstider, 5 år
- Man binder sig att använda djur ifrån Nukleär besättningen så att Scan får in den kvalitet vi behöver
- Att leverera djur då Scan behöver dem, planerad produktion

Avelsprogram

Data & information for decision-making support

Förutsättningar och utmaningar

- Projektet har en tidshorisont på 10 år
- Scan TILLSAMMANS med våra partner producenter utvecklar SheepX projektet
- Ca 5000 tackor är med i projektet nu men vi vill ha 50 000
- Ca 15000 DNA test kommer att göras i år och accelereras
- Världens mest profilerade genetiker, laboratorier, rådgivare och får profiler är exklusivt knutna till Scan och SheepX
- Scan kommer att leda och dirigera och finansiera projektet, vi är ett svenskt företag som främjar utveckling av svensk animalieproduktion
- Alla som vill vara med får vara med, förutsättningen är att man levererar till Scan
- Utveckla flera federalalternativ
- Utveckla byggnadskoncept, lite som kyckling
- En stor utmaning är att bygga upp detta system ifrån grunden men Scan har satt mångmiljon belopp i projektet
- Kommer att kräva oerhört mycket insamlande av data, både produktionsdata, slaktdata och exteriör bedömningar
- Att knyta till oss en person som vill utveckla detta tillsammans med mig och även utveckla en massa andra projekt som vi har på gång i Scan

Om man vill vara med resan

- SheepX kommer att vara öppet för alla Scans leverantörer, olika varianter finns
- Baggar ifrån nukleär besättningen går att köpa ifrån inre ringen som testats
- Gentest står Scan som huvudman för, vi erbjuder test mot självkostnadspris
- Resultatet kommer att jämföras mot alla djur som gentestats, ni kommer att få ett lönsamhetsindex på era djur och besättning
- Scans producenter kommer att få tillgång till Världens bästa managementprogram Lambplan gratis och få BLUP/avelsvärden på sina djur, även Dtreo kommer att användas
- Är ni med i 2:a ringen får ni tillgång till prövade baggar, dock skriver ni på ett långtidskontrakt med förutsägbar betalning
- Genetiken får ej spridas till konkurrerande aktörers besättningar
- Ni får hjälp med avelsplan och rådgivning
- Tillgång på tackor ifrån den inre cirkeln, ni kan köpa genetiskt värdefull rekrytering

9

Våga tänka nytt, snacka inte skit om de som bryter ny mark och tänk annorlunda, inte som de andra!!

10

Tack!

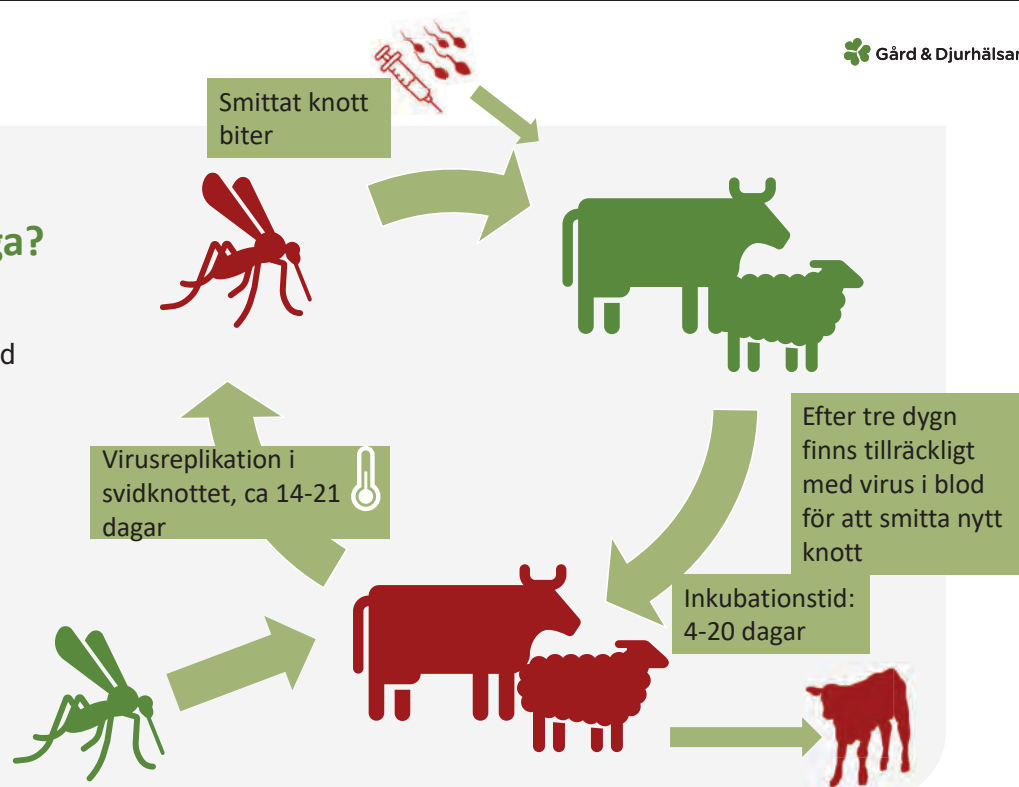

Blåtunga - förekomst i fårbesättningar i södra Sverige, preliminära svar från seroprevalensstudie.

SVA & Gård & Djurhälsan
Kunskapsnav
Animalieproduktion

Hur smittar blåtunga?

- Svidknott
- Sprids främst med vind

Vilka symtom ger blåtunga?

Nedsatt allmäntillstånd och dålig aptit

Salivering o nosflöde

Hälta/ovilja att röra sig

Svullnad i huvudet

Tung andning

Blåsor i munnen

Feber

Viktförlust

"Ful" ull/ulltapp

Dödsfall

Dräktiga tackor:

- Kastningar
- Missbildade lamm

Baggar:

- Sterila (ev övergående)
- Nedsatt fertilitet

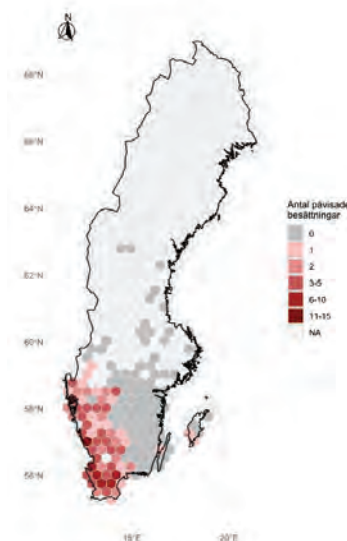
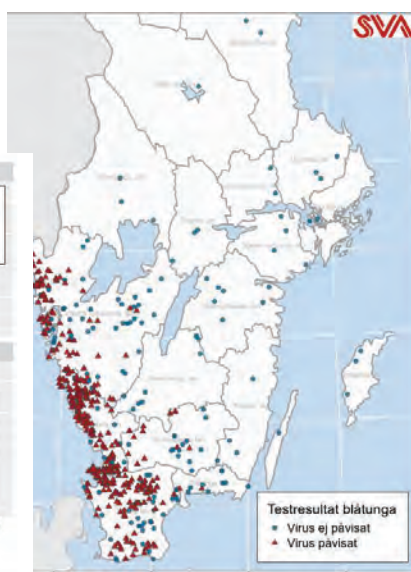
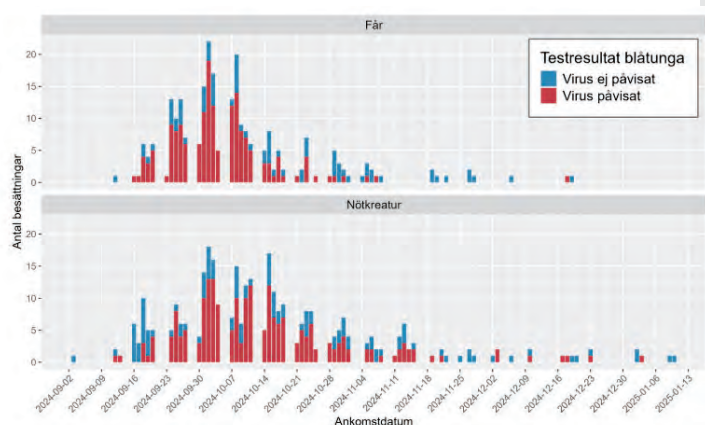
Kan misstas för: lunginflammation, Haemonchus, Stora leverflundran, Mul & klövsjuka, mm.mm.

STOR variation på graden av symtom

Källa: SVA

Situation runt årsskiftet

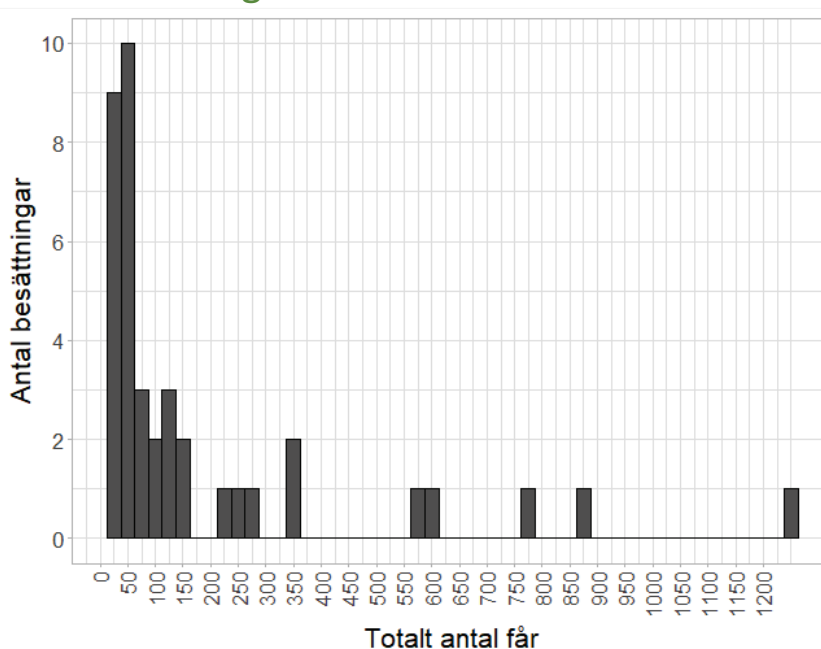

- Andel med kliniska symtom varierar kraftigt, 1- (50)%
- Stort djurlidande
- **Frågeställningar vi främst ville ha svar på:** hur stor andel av djuren i smittad flock hade antikroppar, förväntades vara immuna? Behövs vaccination i Halland och Skåne eller är djuren redan immuna?
- Hur stor andel har dött eller avlivats?
- Hur lång tid varade utbrotten?
- Fanns skillnad mellan åldersgrupper, kön, klippt/ oklippt?

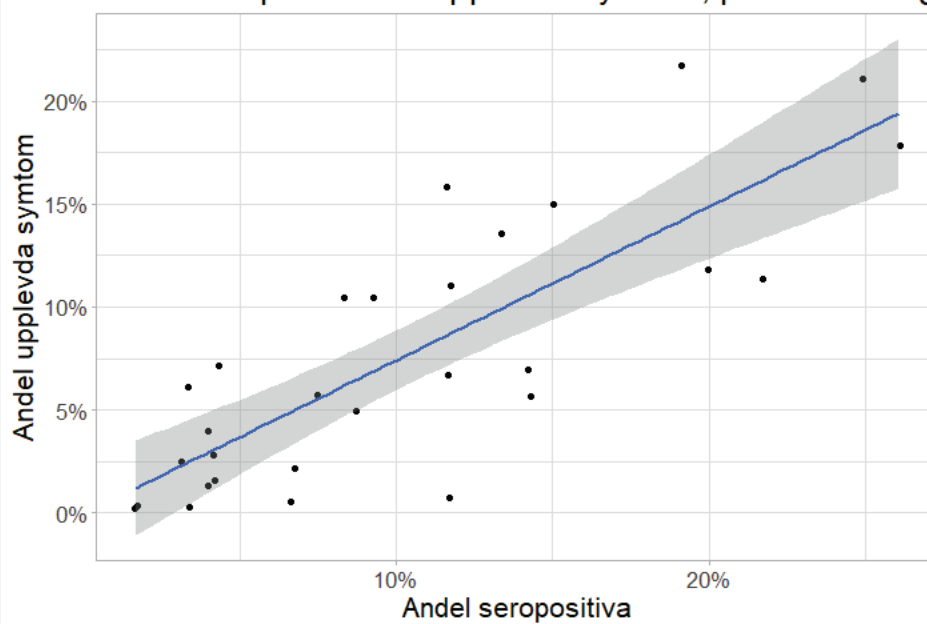

Besättningsurval

40 gårdar med påvisad blåtunga, (blev 39) med minst 20 får, upp till 60 provtagna per besättning. Fåren skulle vara ovaccinerade. Om besättningen var mindre än 60 får provtogs samtliga.

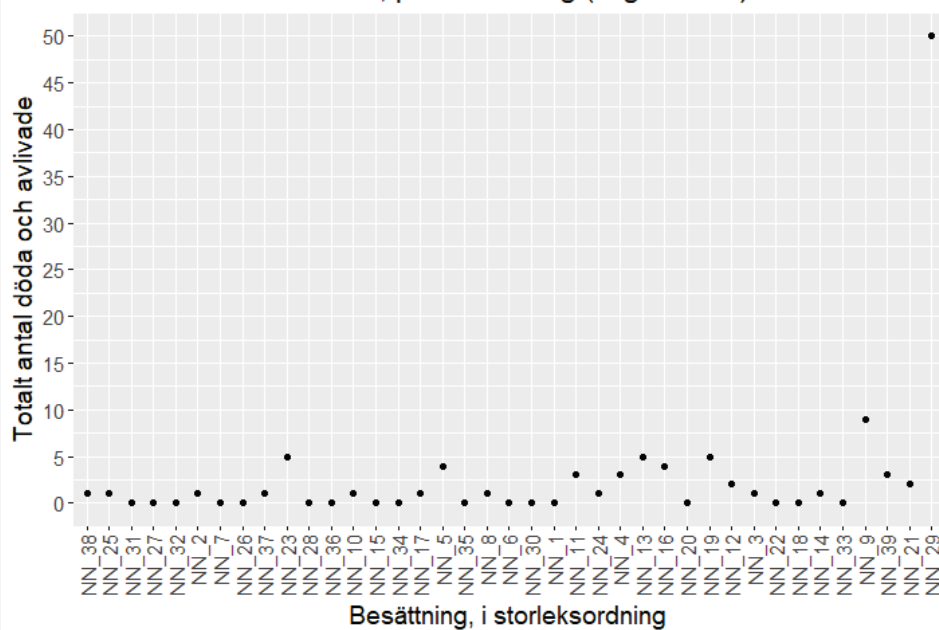

Andel seropositiva vs upplevda symptom, per besättning

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

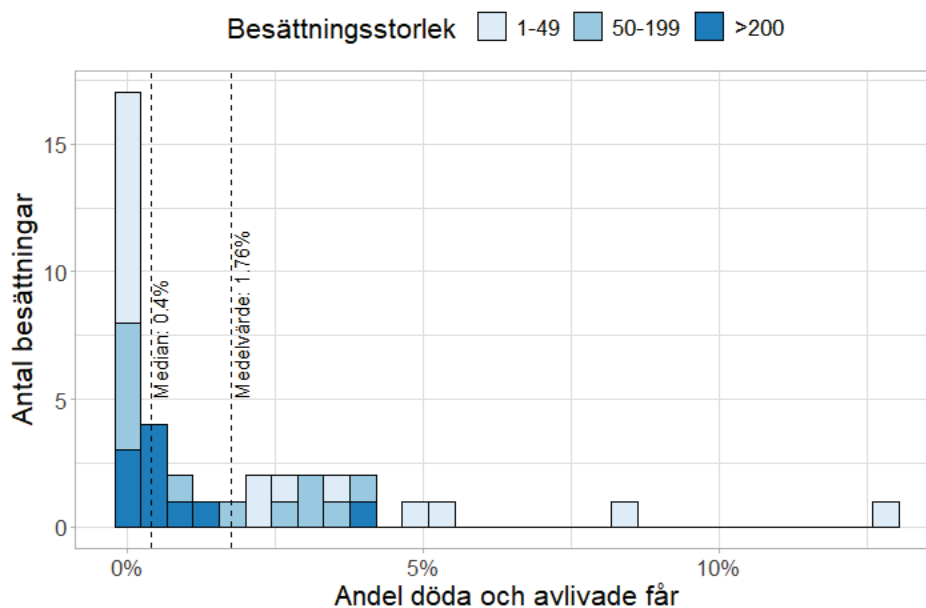
Antal döda och avlivade, per besättning (stigande stl)

% kan bli missvisande
då ett enda djur i en
flock på 20 djur utgör
5%. Därför anges här
antal istället för %

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

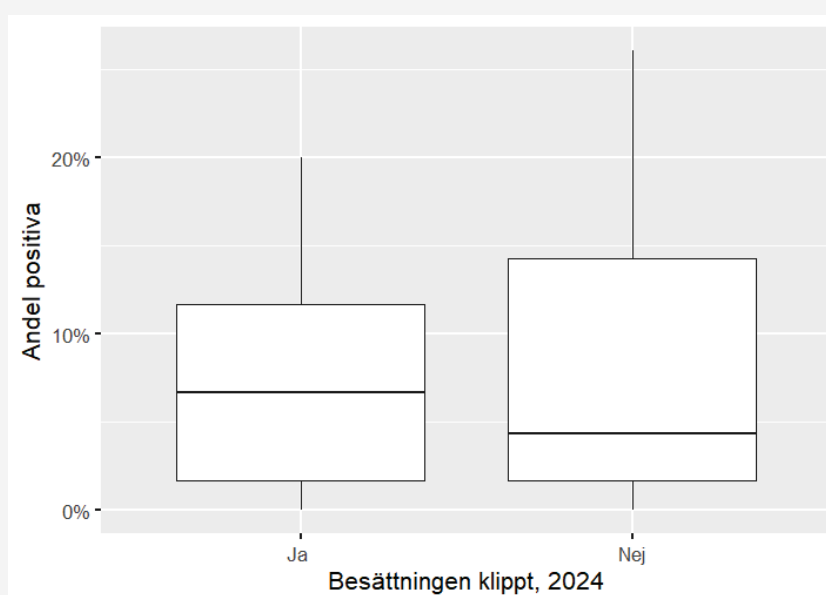
Andel avlivade och döda får (totalt), per besättning

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

Klippning vs. Andel positiva i besättningen

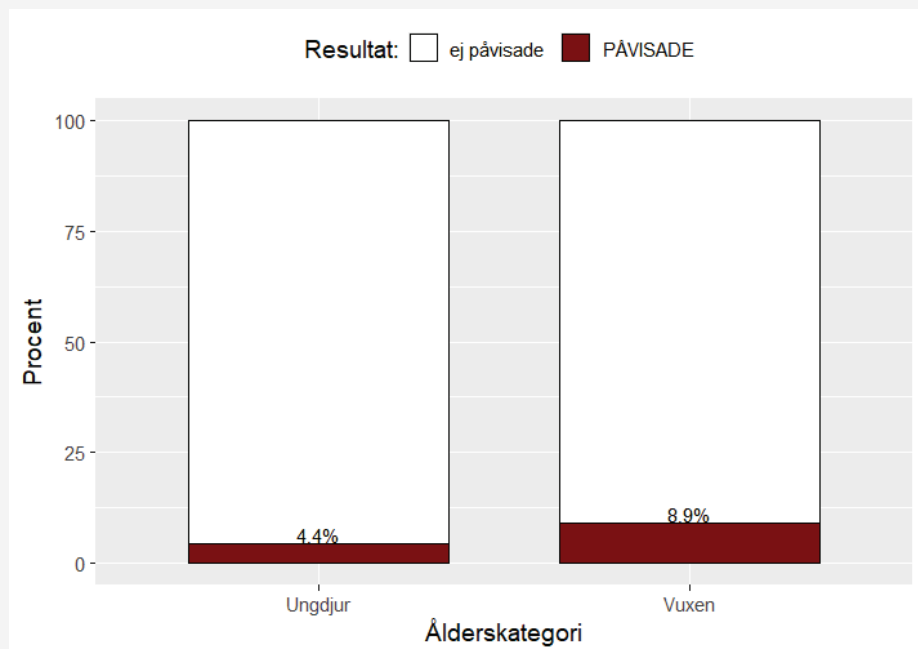
Ingen signifikant skillnad i serologiskt positiva djur om fåren klippts eller inte, inte heller när man jämfört tid för klippning bland de som klippt

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

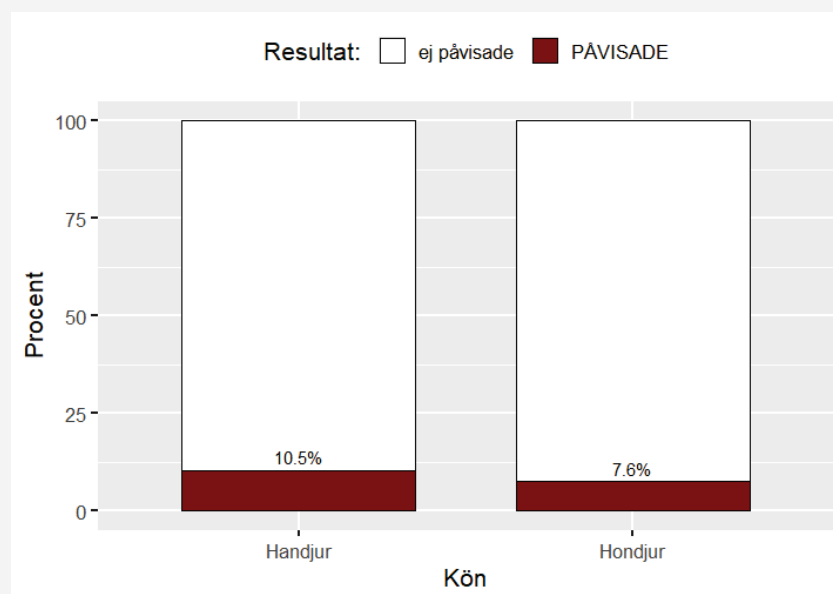
Andel djur som serokoverterat, per ålderskategori

Statistisk signifikant skillnad mellan djur <1år (som var lamm hösten 2024) och vuxna djur

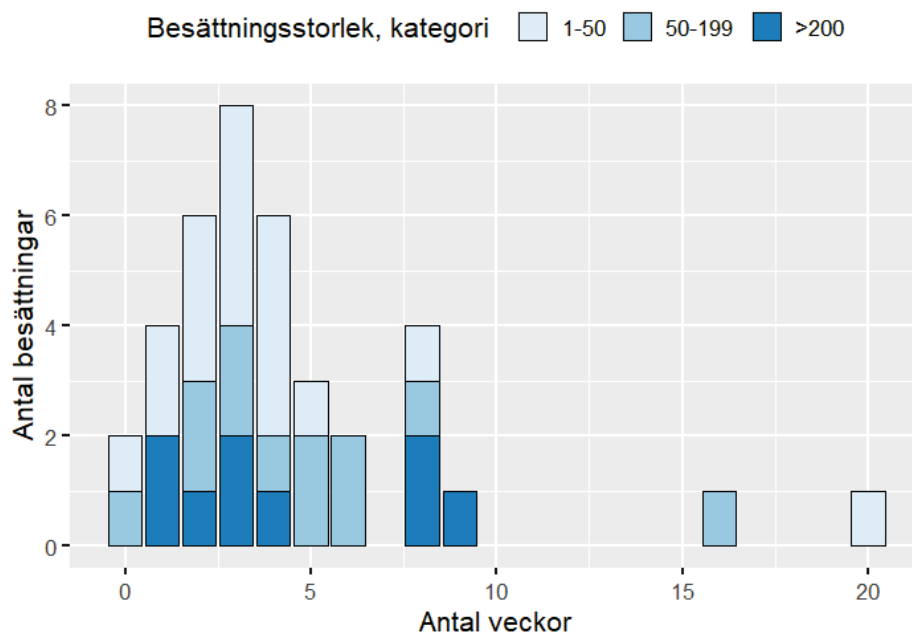

Andel djur som serokoverterat, per kön

Skillnaden som anas mellan baggar och tackor är **inte** statistiskt signifikant!

Antal veckor som sjukdomsutbrottet varade

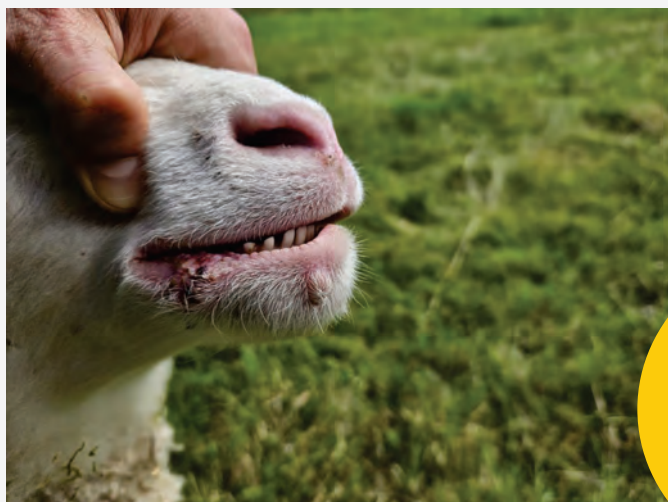
STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

Vad tror vi händer 2025?

- Tidigare smittspridning
 - Större smittspridning
 - Värst aug-okt
-
- Besvarades vår frågeställning om vaccination behövs även i besättningar som smittats 2024?
- **JA! Vi rekommenderar vaccinering**

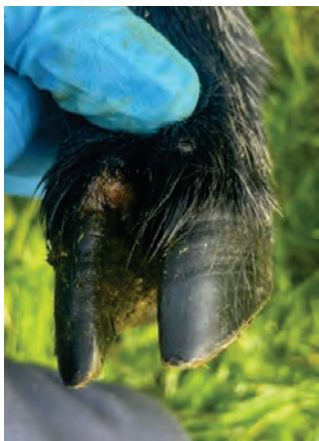

**Misstänker du blåtunga? Då måste du
alltid kontakta veterinär!!!**

Orf?
Blåtunga?
Mul- &
klövsjuka?

Blåtunga? Klövböld? Mul och klövsjuka? Orf? CODD??

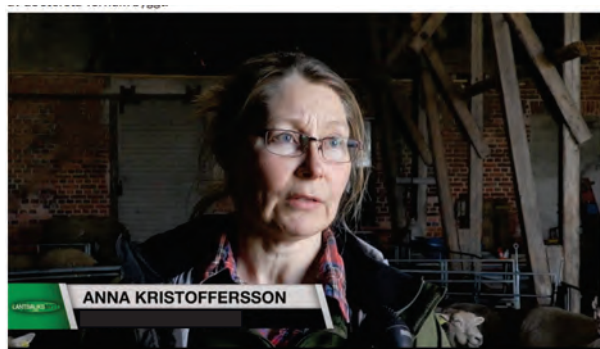

Frågor?

Från 2019 till 2024

Vi är överens om målbilden

Ett regionalt samarbete

Länsstyrelsen
Skåne

Ett regionalt samarbete

Länsstyrelsen Skåne

Länsstyrelserna handlägger ärenden och utför olika kontroller men....

Vi har också ett tydligt uppdrag att:

- främja länets utveckling
- främja samverkan mellan olika relevanta aktörer i länet
- verka för att förenkla för företag
- verka för att nationella mål får genomslag i länet

Dessutom... anpassa vår verktygslåda till behoven:

- Utlyser samarbetsprojekt som prioriterar att främja skånska livsmedel från betande djur (får/lamm)
 - Från 3 milj till 6 milj som väntar på beslut
- Prioriterar målbilden *att dubblera produktionen på 10 år* i våra kommande utlysningar inom kompetensutveckling och rådgivning
- Ytterligare möjligheter att rikta investeringsstöden för stallbyggnation för får/lamm om tydliga behov finns

Men även samköra kontroller, arbeta med bemötande och skapa förutsägbarhet inför kontroller, prata med kommunerna om betesmarker osv...

Länsstyrelsen
Skåne

Vad ser vi på sikt?

Länsstyrelsen
Skåne

Tack

Carlos Rojas Carvajal
Länsstyrelsen Skåne

Ola Vilbern
Skånes fårintressenter

Länsstyrelsen
Skåne

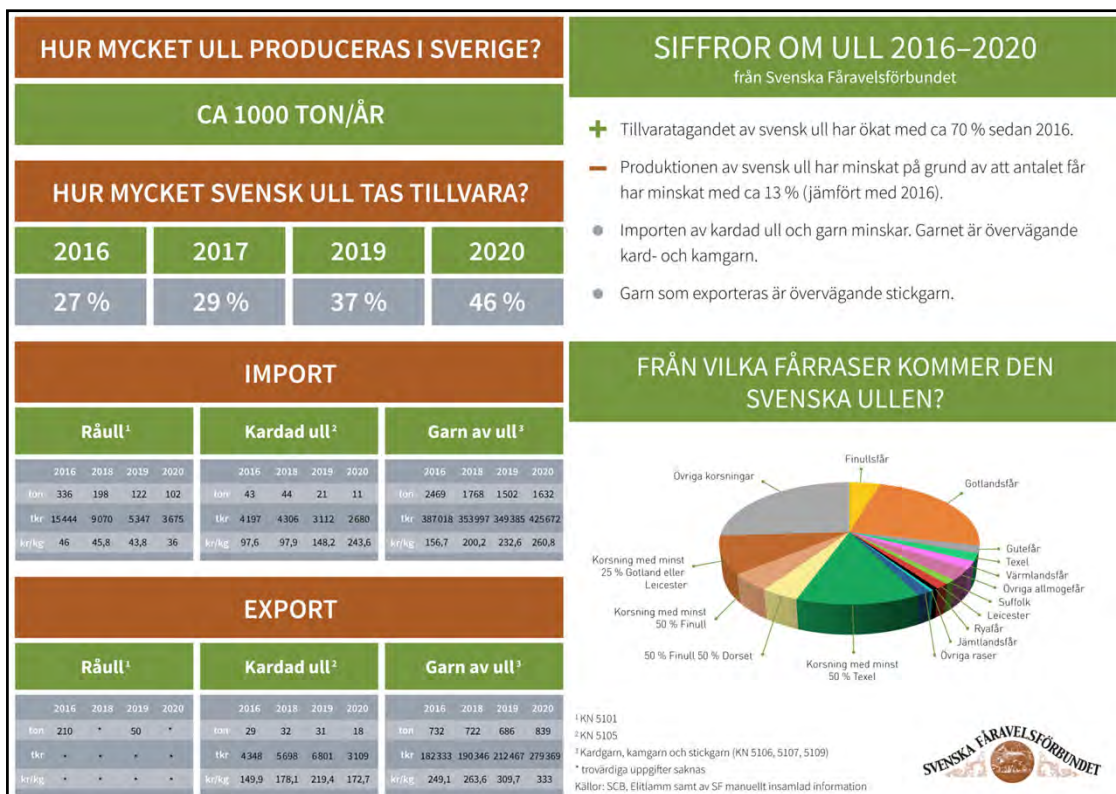

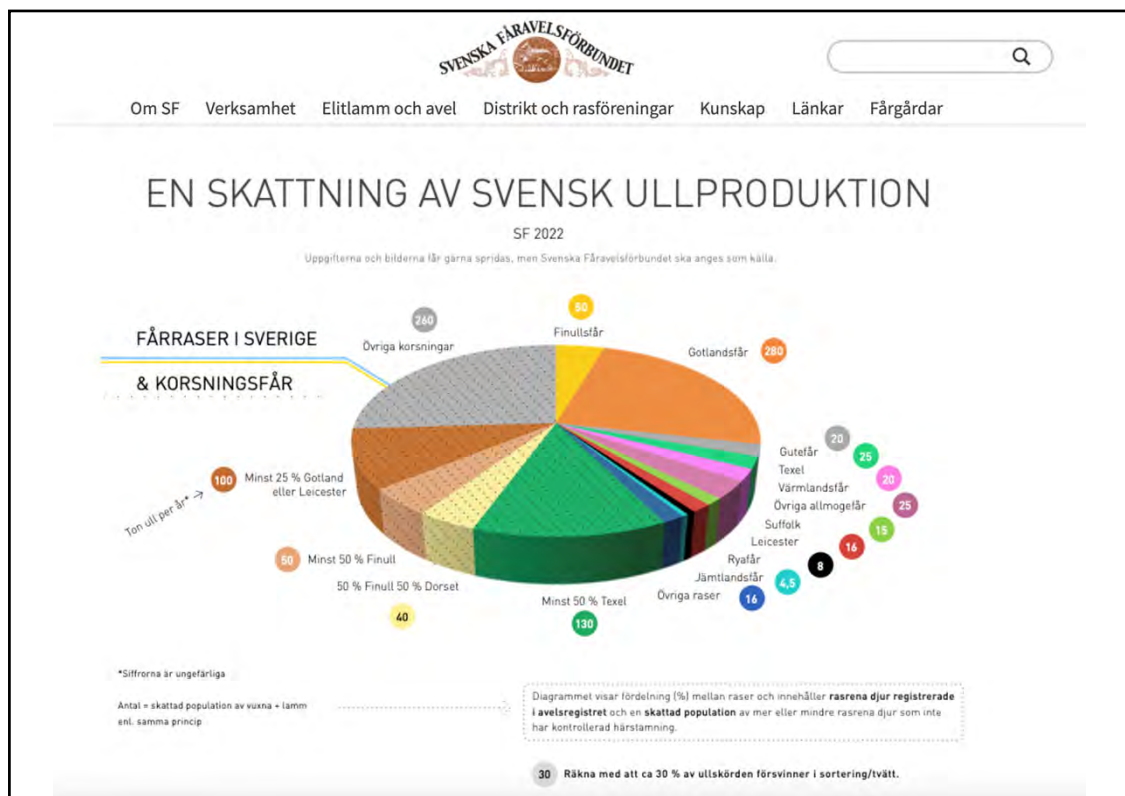
Hemslöjden

Vill du tjäna pengar på ullen?

Marita Jönsson, länshemslöjdskonsulent i Skåne, Skånes Hemslöjdsförbund

Alnarps lamm- & fårdag, 24 april 2025

**Från 4 ton svensk ull 2019 till 40 ton 2025,
Klippan Yllefabrik, behöver mer!**

Ull som resurs - vinnande samarbetsprojekt

Hushållningssällskapet Halland, Region Halland, Coompanion Halland, s Fåravelsförening och The Loop Factory AB

<https://hushallningssallskapet.se/vara-projekt-och-uppdrag/ull-som-resurs/>

- bidragskalkyl-tacka

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling

Vad passar dej?

- Auktion, försäljning fäll för fäll (Ull-SM, arrangör Ullvilja) över 1.000 kr/fällen
- Sortera fäll för fäll, papper emellan, 100 kr/fällen enl nya klassificeringssystemet
- Större kvantiteter, ben/bukull bortsorterad, crossbred/Gotland 15 kr/kg
- Sälja direkt till hantverkare via Ullförmedlingen
- Göra eget garn, låta spinna enligt egna specifikationer, sälja till hantverkare/hemslöjdsbutiker/mässor

**Auktion ull-SM, arrangör Ullvilja på
Fårfesten i Kil, även spinn-SM**

Bra länkar försäljning svensk ull

- www.arenasvenskull.se
- www.ullformedlingen.se
- <https://vastkustensullinsamling.se/>
- www.ullvilja.se
- <https://faravelsforbundet.se/kunskap-category/ull/>

Händer dessutom

- Yrke: ullrådgivare och ullklassificerare -
Hantverksakademin utbildar lärlingar
www.hantverksakademin.se
- Fårfesten i Kil, ull i centrum, lockade 9.000 besökare i år
<https://farfestikil.com/>
- Nya satsningar i landet - spinneri, insamling, tvätteri,
kamgarnsspinneri

ULLEN
VI
ÄRVDE

VI SPINNER VIDARE

#på med ulltofflorna
#nuvärmervivarandra

**Tant Kofta, Lotta Blom, i samarbete med Båvens
Spinnhus, Karin Strömberg Lundqvist**

Digitala utbildningar, ett klick bort

- <https://hushallningssallskapet.se/kurser-och-uppdragsutbildning/lonsam-ullhantering/>
- <https://arenasvenskull.newzenler.com/courses/smartullproduktion>

Förutsättningar i Skåne för ullsatsning

- Satsning fördubbling antal får, fördubblad ullskörd!
- Sveriges största aktör i femte generationen, Klippan Yllefabrik, som behöver mycket mer svensk ull (crossbred)
- Märta Måås Fjetterström, en av fyra vävateljéer, ryaul
- Mini Mill till försäljning (Karlsbergsgårdens spinneri, <https://karlsbergsgarden.com>)
- Stora aktörer, hållbarhet, lokal produktion,
- Skåningarna himla duktiga på samverkan!

Mera...

- Äldre, slumrande ullspinneri - kompetensbehov?
- Ullspinneriet i Strömsborg, Osby, hembygdsmuseum
- Finns säkert mycket kunnande
- Arena Svensk Ull i ny fas - Skåne som part?
- Tre lantbruksgymnasier inriktning djurhållning
- ...Hemslöjden är på!

Tack för mej!

Marita Jönsson

Marita.jonsson@hemslojdeniskane.se

Tel 073-684 91 50

www.hemslojdeniskane.se

Fakta fårproduktion i Sverige 2024

Fårproduktionens ekonomiska värde

Av jordbrukets produktionsvärden 2023 stod animalieproduktionen för 48,0 %, eller 37,2 miljarder kronor. Utav animalieproduktionen så är värdet för produktion från får och getter ca 1 %, eller 0,35 miljarder kronor.

Konsumtionsutveckling

Sedan 1995 fram till 2017 har den svenska konsumtionen av får- och lammkött ökat från 0,7 till 1,9 kg/person, därefter har det minskat något och låg 2024 på 1,6 kg/person och år. Vi har en självförsörjningsgrad på ca 25 % på får- och lammkött i Sverige. Får och lammkött importeras främst från Irland, Nya Zeeland och Nederländerna.

Tabell 1. Köttkonsumtion i Sverige (Jordbruksverket, 2025)

Köttslag/kg per capita	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2024
Får- och lammkött	0,7	0,9	1,2	1,4	1,8	1,7	1,6
Nöt- och kalvkött	18,5	22,6	25,6	25,7	26,1	22,7	23,2
Griskött	35,6	35,4	35,9	37,0	34,1	29,6	28,6

Tabell 2. Svensk marknadsbalans får- och lammkött (Jordbruksverket 2025)

Får- och lammkött	2005	2010	2015	2020	2024
Produktion får- & lammkött (ton slaktad vikt)	4 067	4 993	5 120	4 860	4 170
Totalkonsumtion, ton slaktad vikt)	10 627	13 437	17 242	17 288	16 690
Import (% av konsumtion)	62%	61%	71%	70%	73%
Export (% av produktion)	12%	5%	10%	3%	4%
Självförsörjningsgrad	38%	37%	30%	28%	25%

Produktionsutveckling

Antalet får i Sverige ökade fram till 2017 men har därefter minskat. Produktionen av får- och lammkött har minskat med nästan 12 procent under 2024 jämfört med 2023. I Sverige fanns 2024 totalt ca 455 000 får och det produceras 4 170 ton får- & lammkött vilket motsvarar ca 0,9 % av EUs produktion. De största får- och lammköttproducenterna i världen är Kina, Australien och Nya Zeeland.

Det finns fortfarande många mindre och medelstora företag och något färre stora. Besättningsstorleken var år 2024 i genomsnitt 32 tackor & baggar.

Tabell 3. Antal djur i juni i Sverige (Jordbruksverket, 2025)

	2000	2005	2010	2015	2020	2024
Tackor & baggar >1 år	198 268	222 009	273 126	288 675	263 369	240 739
Lamm	233 666	249 275	291 796	306 078	237 784	213 801
Totalt med får	431 934	471 284	564 922	594 753	501 153	454 540

Tabell 4. Slakt av större husdjur vid slakteri i Sverige, 1000-tal (Jordbruksverket, 2025)

Djurslag	2000	2005	2010	2015	2020	2024
Tackor & Baggar	28,3	28,5	32,7	33,4	33,4	33,4
Lamm	173,9	177,9	221,9	222,6	207,2	167,8
Totalt	202,2	206,0	254,6	256,0	240,5	201,3

Tabell 5. Antal företag med får i Sverige (Jordbruksverket, 2025)

	1999	2010	2015	2020	2024
Tackor och baggar	8 209	8 628	9 110	7 935	7 752
Lamm	7 636	7 364	7 910	6 113	5 817
Totalt med får	8 247	8 657	9 110	7 956	7 763

Tabell 6. Genomsnittlig besättningsstorlek med får i Sverige (Jordbruksverket, 2025)

	1999	2010	2015	2020	2024
Tackor & Baggar (antal)	24	32	32	33	32

Källor

Faostat. Food and agriculture organization of the United Nations statistics division. Online:

<http://www.fao.org/faostat/en>

Jordbruksverket, Jordbruksstatistisk årsböcker och Jordbruksstatistisk databas. Online:

www.sjv.se